

POPZRZESTAC (33) *vb pf*

Wszystkie samogłoski jasne.

inf poprzestać (13). ◇ *fut* 3 sg poprzestanie (2). ◇ [1 pl poprzestani(e)m.] ◇ *praet* 3 sg m poprzestał (2). ◇ *imp* 2 sg poprzestań (1). ◇ *con* 3 sg m by poprzestał (4). ◇ 3 pl m pers by poprzestali (4). ◇ *impers praet* poprzest(a)no (1). ◇ *part praet act* poprzestawszy (6).

Sł stp, Cn brak, Linde XVIII w.

Odstąpić od czegoś, zrezygnować z czegoś, zaniechać, zaprzestać; desinere, quiescere Vulg (33) : á idź/ [...] do synow ludu twoiego/ [...]/ y rzeczeńz im/ Tho mowi Pan Bog: owaby ínadź vflucháli y poprzestáli Leop Ez 3/11.

poprzestać kogo (1), czego (28): BielKron 204v; Wydawca [...]/ o tym fye báwił y pieczołował/ iákoby był ty wilgości [przyrodzone] polłkim ięzykiem wyflówić mógl/ ále iż fye z tego wyblękać niemógł/ częłto záczyć rzeczy poprzestał SienLek Vuu2v; GórnDworz Dd5; RejPos 330; A iefli też niepobożny drog swoich y niepráwości poprzestanie/ włzytkich niepráwości iego ktorekolwiek czynił/ pomniec nie będę. RejPosWiecz³ 98v; niechcieli poprzestac fałszywych Proroków/ Bálwochwálłtwá: niechcieli Páńského rokazania pełnić BiałKat 131; KuczKat 135, 270; RejZwierc 262v; CzechRozm 34v, 84v, 99, 114, 220v, 243v; Winá poprzestac/ potrawy/ coby chłodziły ieść/ tak iáko wgorączce dáiem Oczko 31v; Ięzyk mój także będzie szczył/ pánie/ Twą íprawiedliwość: áni poprzestanie [!] Twéy chwały wiecznie. KochPs 51; CzechEp 4, 27, 46, 74; ReszHoz 130; BielSen 16; Tobie ná twé látá Czas poprzestac światá: Cudniéyci będzie prząc kądziel/ niż w wiencu Siedzieć zá ftołem/ bábie przy młodziencu. KochPieś 23; ArtKanc P3v; OrzJan 51; WujNT 305; Karałem go oycowłkie, gromilem furowie, Nápominałem áby poprzestał náłogu CiekPotr B3; [A tak cie iuz bárzo próżę przyaciela swego/ Poprzestanie łamentow fwych płaczu tak wielkiego. StokWqchHist Bv; Respons C2v; Helenę nam oddaycie/ my zátym wojny tey poprzestaniem/ á z wami przyacieltwo weźmiemy. HistTroj F7].

poprzestać od czego (1): ten ktory vcierpiál w cieie/ poprzestał od grzechów: áby ofátatek czáfu żył w cieie/ nie iuz więcey ludzkim požádliwościam/ ále woley Bożey. WujNT 1.Petr 4/1.

cum inf (2): Nie párac fie rzeczám/ iedno Rycerskimi/ Poprzestawfzy walek/ wieść s Krześcijány fwymi. BielSat G3; WerGość 205.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): á tak y vítá moie/ y włlytko ciało moie iuz nigdy poprzestac niemoże/ áby wiekom wiecznie niemiáło wyflawiac wielmożności twoich. RejPs 214v.

W przeciwstawieniach: »poprzestać ... obrocic się [do czego], zaczac« (2): ále záprawdę iuz by też czás iná zaczac/ á tey poprzestac. GórnDworz Dd5; áby zá tym moim vpominaniem/ [...] brzuchowi dáley fluzyc poprzestali/ y poniechawfzy gule do trzeźwości y dobrych vczynekow obrocili fię WerGość 205.

W charakterystycznych połączeniach: poprzestać bałwochwálłtwá, biesiad, błędow swoich, fałszywych prorokow, grzechu (2), krzywdzenia drugich, náłogu, niechrystyjańskich postępkow, niepráwości, obyczajow bestyjálnych (bydlęcych, dziwnych, grubych, sprosnych) (5), rozkazán (bożych), świata, uporu, wina, wojny, záczyć rzeczy, złej a upornej myśli, złości (6), zwyczajú grzeszenia (złego a zastarzałego) (2); poprzestać od grzechow; poprzestać brzuchowi sluzyc, walek wieść.

Szereg: »poprzestać a oduczyć się« (1): Iáko tho trudna iest rzecz/ zwyczáiu złego á záltárzálnego poprzestác/ á tego sie oduczyć mowić czegołmy sie z mlekiem práwie mowić od Antychristá náuczýli. *CzechRozm 34v.*

Synonimy: odstąpić, poniechać, porzucić, zaniechać.

Formacje współrdzenne cf 1. STAC.

Cf **POPZRZESTANIE**

MC